

 [Скачать страницу в PDF \(55 Kb\)](#) [Версия](#) [Скачать страницу в doc \(55 KB\)](#)

«Lati'n jazi'wi'na tiykarlang'an Qaraqalpaq a'lipbesin yengiziw haqqi'nda»g'i' Qaraqalpaqstan Respublikasi' Ni'zami'na qosimshalar ha'm wo'zgerisler kirgiziw haqqi'nda Qaraqalpaqstan Respublikasi'ni'n' Ni'zami'

«Lati'n jazi'wi'na tiykarlang'an qaraqalpaq a'lipbesin yengiziw haqqi'nda»g'i' Qaraqalpaqstan Respublikasi' Ni'zami'na to'mendegi qosimshalar ha'm wo'zgerisler kirgizilsin:

1. A'lipbege **С** ha'ribin kiritiw usi'ni's yetiledi. Bul ha'rip rus yamasa basqa yevropa tillerinen kirgen so'zlerde jumsalutug'i'n kirillshedege **u** ha'ribi worni'nda qollani'ladi'. Mi'sali', ha'zirgidegideyt**sement**, **tsentner**, **tsirk** h.t.b. tu'rinde yemes, al, **сement**, **centner**, **cirk** x.t.b. tu'rinde jazi'w qolayli' dep yesaplaymi'z.

2. So'z basi'nda **Е, е** ha'ribi rus yamasa basqa yevropa tillerinen kirgen so'zlerde **э** worni'na g'ana qollani'li'wi' (**elektr** - электр, **ekran** - экран, **ekonomika** - экономика), al tu'pkilikli so'zlerdin' basi'nda bolsa **e** jazi'lmay, wol **y** ha'm **e** ha'riplerinin' dizbegi arqali' (yag'ni'y **yeko**'rinisinde) jazi'ladi' (**yelek**, **yeki**, **yer**, **yertek**, **yesap**, **yetik** h.t.b.).

3. So'z basi'nda jumsalutug'i'n **О о** ha'ribinin' jag'dayi' da **e** si'yaqli' boladi'. Sonli'qtan, **o** ha'ribi de so'z basi'nda tek rus yamasa yevropani'n' basqa tillerinen kirgen so'zlerde (**opera**, **orkestr**t.b.) qollani'ladi', al tu'pkilikli so'zlerdin' basi'nda yeki ha'rip penen, (yag'ni'y **wo** ko'rinisinde) (**wot**, **wogpan**, **wol**, **woy** h.t.b.) jazi'ladi'.

4. Tek tu'pkilikli so'zlerde g'ana jumsalutug'i'n wo' ha'ribi de so'zdin' basi'nda yesitiliwine qaray**wo'** tu'rinde jazi'li'wi' za'ru'r (**wo't**, **wo's**, **wo'mir**, **wo'r**, **wo'kiniw**

t.b.).

5. Ha'zirgi ha'rekettegi dawi'sli' **ы** ha'ribinin' lati'nsha varianti'ni'n' qaptali'nan apostrof qoyi'li'p,**I'**, **i'** tu'rinde jazi'ladi'.

6. Rus tili yamasa Yevropa tillerinen kirgen so'zlerde jumsalutug'i'n kirillshedege **ч** worni'na **ch**birikpeli ha'ribi ali'nadi'. Sonda **sh** ha'ribi **shash**, **shana**, **ash**, **shigit** si'yaqli' so'zlerde, al **ch**ha'ribi **chex**, **chek**, **Chexov** si'yaqli' rus yamasa basqa evropa tillerinen kirgen sozlerde jumsaladi'.

Solay yetip, usi'ni'li'p ati'rg'an qaraqalpaq tilinin' lati'n imlasi'ndag'i' ha'ripler sani' 34, al solardi'n' ishinde dawi'sli'lari' 9 ha'ripten ibarat boli'p, wolar to'mendegiler:

(А а), (А' а'), (О о), (О' о'), (U u), (U' u'), (I i), (I' i'), (E e).

Qaraqalpaq tilinin' lati'n jazi'wi'ndag'i' usi'ni'li'p ati'rg'an a'lipbesinin' strukturasi' ha'm kirillsheden lati'n a'lipbesine sa'ykeslik tablicalari' Ni'zamni'n' aji'ralmas bo'legi si'pati'nda 1 ha'm 2-qosimshalarda keltirilgen.

Просмотров:

-
-
-

[Vazirlar Kengashi](#) [Statistik va tahliliy ma'lumotlar](#)
[Vazirliklar va idoralar](#) [Shahar va tuman hokimliklari](#)
[Hujjatlar](#) [Respublika mehmonlariga](#) [Elektron hukumat](#) [Interaktiv davlat xizmatlar](#)